

20
25

BİA Medya Gözlem Raporu

Nisan - Mayıs - Haziran 2025

BİA Medya Gözlem Raporu

“Bu rapor,
Oslo Metropolitan Üniversitesi Gazetecilik ve
Uluslararası Medya Merkezi’nin (OsloMet-JMIC)
finansal desteğiyle hazırlanmıştır.
İçeriklerin sorumluluğu IPS İletişim Vakfı'na aittir,
OsloMet-JMIC’in görüşlerini yansıtmamaktadır.”

İktidarın gözcülüğünde gazeteciye görülmemiş baskı

Hukukun siyasal amaçlar uğruna uzun yıllar araçsallaştırılmasından sonra, iktidarda en üst düzey seçilmiş ve atanmışların kamuoyu önünde “millet adına” yaptıkları çıkışlarıyla gazetecilerin veya medya aktörlerinin (Fatih Altaylı ve LeMan dergisi yetkili ve çalışanları, vs) tutuklanabilmesi için açıkça rol üstlendikleri kaygı verici bir üst aşamaya geçildi.

Nisan - Mayıs - Haziran 2025 dönemini kapsayan BİA Medya Gözlem Raporu, iktidarın yargıya yönelik ağır müdahalesine rağmen yerel mahkemelerde ümidi ayakta tutan kimi olumlu kararlar gündeme gelse de, son altı ayda en az 20 gazeteci, foto muhabir ve çizerin tutuklandığı, en az üçünün ev hapsinde tutulduğunu, onlarcasının da yurtdışı yasağı gibi adli kontrol yoluyla keyfi şekilde kısıtlandığını gösteriyor.

Otoriterleşmenin alan kazanması ve hukuk devletin aşınması sonucu medyanın çoğulcu yapısının tehlikede olduğu Türkiye, 180 ülkeyi sıralayan Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) 2025 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde, bu kez de medyaya yönelik ekonomik baskılar (RTÜK, kamu kaynaklarda ayrımcılık vs), finansal model eksikliği ve kırılganlığı nedeniyle 159. sıraya geriledi.

En az 4 gazeteci saldırıya uğradı

Saldırıya uğrayan medya kuruluşu ve gazeteciler

● 2024 ● 2024/2 ● 2025/2

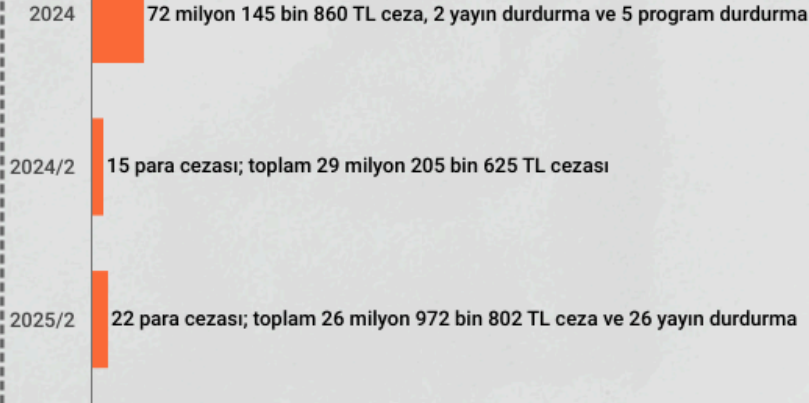
Üç ayda en az 16 gazeteci gözaltına alındı

● 2024 ● 2024/2 ● 2025/2

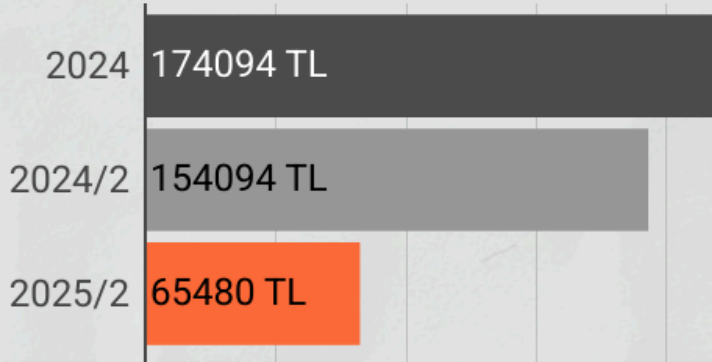
RTÜK cezaları

AİHM cezaları

AYM cezaları

"Erdoğan'a hakaret" davaları

3 mahkum

17 sanık

16 sanık, 1 beraat, 1 mahkumiyet

● 2024 ● 2024/2 ● 2025/2

İşsiz bırakma ve istifaya zorlama

● 2024 ● 2025/2

Üç ayda 153 sanık, 7 mahkumiyet, 7 beraat

BİA Medya Gözlem Raporu'na göre, son üç ayda açılmış ceza davalarında yargılanan 153 gazeteciden en az 7'si, Türk Ceza Kanunu (TCK) ve Terörle Mücadele Kanunu (TMK) uyarınca; "soruşturmanın gizliliğini ihlal", "kişisel verileri ifşa", "devlet kurumlarını aşağılama", "örgüt propagandası" ve "örgüte yardım" gibi suçlamalardan açılan ceza davalarından toplam 10 yıl 9 ay 4 gün hapse (2 yıl 4 ay 12 günü ertelemeli) mahkum edildi. Aynı dönemde görülen davalardan 6 gazeteci ve bir karikatürist de beraat etti.

Bu dönemde gazetecilerin keyfi şekilde yargılanmasına zemin hazırlayan düzenlemeler arasında Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi öne çıktı. En az 13 gazeteci (Tolga Şardan, Tuğçe Yılmaz, Deniz Yücel, Ece Üner, vs), özellikle iktidar yönetimi ve kamu kurumlarına yönelik eleştiriler nedeniyle "devletin kurum ve organlarını aşağılamak" suçlamasından yargılanırken bunlardan Bahadır Özgür, Merdan Yanardağ ve Özlem Gürses, ilk derece mahkemelerinde toplam 2 yıl 9 ay 22 gün hapse (1 yıl 6 ay 22 günü ertelemeli) mahkum edildi.

Gazeteciye dava ve tutuklama için yetkililer devrede!

Son üç ayda 6 gazeteci tutuklandı. Gazeteci Fatih Altaylı, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Oktay Saral'ın sosyal medyada "Altaylı!!! Suyun ısınmaya başladı" sözleriyle hedef aldığı günün akşamında gözaltına alınarak ertesi gün "Cumhurbaşkanı'nı tehdit" iddiasıyla tutuklandı. Yetkililerin devreye girdiği, güçler ayrılığı ve yargı bağımsızlığı ilkesi ile taban tabana zıt bir başka gelişme de, LeMan dergisinin dört yetkili ve çalışanının, Muhammed peygamber ile alakasının bulunmadığını vurguladıkları bir karikatürden dolayı tutuklanması oldu.

Nisan-Haziran döneminde en az beş gazeteci tahliye edildi; iki habercinin de ev hapsi kaldırıldı. HDK soruşturması kapsamında 21 Şubat'ta tutuklanan Elif Akgül ve Yıldız Tar 100 günü aşkın süreyle mahpus kaldıktan sonra adli kontrol şartıyla tahliye edilirken aynı dosyadan soruşturma geçiren gazeteci-yazar Ender İmrek'in ev hapsi 100. gününde kaldırıldı. Gezi direnişi soruşturması kapsamında 19 Mart'ta gözaltına alınan araştırmacı gazeteci İsmail Saymaz'ın ev hapsi de 56. gün sonra kaldırıldı.

32 yıllık Uğur Mumcu cinayeti cezasızlıkta sembol!

Gazeteci Uğur Mumcu'nun aracının altına 24 Ocak 1993'te bomba yerleştirilerek ölümüne neden olan kişi olarak tespit edilen ve İnterpol aracılığıyla arandığı iddia edilen Oğuz Demir'in yargılanmasına Ankara'da 22 Eylül'de devam edilecek. 32 yıl sonra hala dönemin Emniyet Genel Müdürü ve sonraki yıllarda Adalet Bakanı olan Mehmet Ağar'ın tanık olarak dinlenmesi bekleniyor.

Gazeteciye yoğun gözaltı ve operasyon

Son üç ayda yedisi kadın en az 16 gazeteci ve karikatürist gözaltı yaşadı: Lemana dergisinin dört temsilcisi, Muhammed peygamberi tasvir ettiği ileri sürülen bir karikatür gerekçe gösterilerek gözaltına alınırken araştırmacı gazeteciler Timur Soykan ve Murat Ağırel, kara para suçlamasından tutuklu Flash TV'nin sahibi Erkan Kork'un şikayetiyle alıkonuldu.

Gazeteci Semra Pelek ve medya tercümanı Melisa Efe Artvin merkezli bir "örgüt" soruşturması kapsamında, dört günlük gözaltı dışında, İstanbul'dan Artvin'e 3 bin km'yi aşan bir nakil yaşadı; adli kontrolle serbest bırakıldı.

bianet sitesi haber editörü Tuğçe Yılmaz da, bir haberde geçen "Ermeni Soykırımı" ifadesine açılan soruşturma kapsamında İstanbul Kadıköy'de GBT yapılarak gözaltına alındı. İstanbul Onur Yürüyüşünü izleyen bianet sitesinden Nur Kaya ve Evrim Gündüz ile Yusuf Çelik aynı durumla karşılaştı.

“Cumhurbaşkanı’na hakaret”: 16 sanık, bir beraat, İsveçli gazeteci mahkum

Gazetecilere yönelik “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla ilgili yargılamalar, İsveç merkezli Dagens ETC gazetesi muhabiri Joakim Medin’in Türkiye’de 27 Mart’ta tutuklanıp ertelemeli de olsa 11 ay 20 gün hapse mahkum edilmesiyle bir kez daha gündeme geldi. Son üç ayda, 16 gazeteci ve karikatüristi hedef alan toplam 74 yıl 8 ay hapis talepli davalardan Cumhuriyet gazetesi köşe yazarı gazeteci Barış Pehlivan ile gazetenin eski sorumlu müdürü Ozan Alper Yurtoğlu beraat etti.

Yasak ve sansür için “gerekçe” fark etmiyor!

Türkiye’deki ve sürgündeki gazetecilere ve medya mecralarına yönelik online sansür, Nisan - Haziran döneminde yaygınlık kazandı: Anayasa Mahkemesi’nin 10 Ekim 2024’ten itibaren iptal ettiği “kişilik hakları”na dayalı online sansürü, usulsüzlük ve yolsuzluk gibi konularla ilgili de olsa, bu kez “millî güvenlik ve kamu düzeni”ne dayandırılarak sürdürüldü.

Son üç ayda Sulh Ceza Hakimlikleri, bianet ve KaosGL haber siteleri, Altan Sancar, Ali Macit, Erk Acarer ve Furkan Karabay gibi gazetecilerin X (eski adıyla Twitter) hesaplarıyla ilgili erişim engeli kararı aldı.

Üç ayda 4 saldırı, üç tehdit

Bu dönemde, biri LeMan mizah dergisi radikal bir grubun saldırısına uğrarken biri kadın üç gazeteci de İstanbul Güngören ve Muğla Marmaris’te haber peşindeyken saldırıya uğradı. Gazeteciler Alican Uludağ, İsmail Arı ve Fatih Altaylı çeşitli grupların tehditlerine maruz kaldı. Altaylı, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Oktay Saral’ın “Altaylı!!! Suyun ısınmaya başladı” mesajından sonra tutuklandı.

RTÜK’ten 27 milyon TL ceza, lisanslar tehlikede

Son üç ayda Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), haber ve programlardan dolayı TV kuruluşlarına 22 idari para cezası karşılığında toplam 26 milyon 972 bin 802 TL idari para cezası ve 26 da yayın durdurma cezası verdi.

İktidarın yasadışı göstermeye çalıştığı CHP’nin gündemini yansıtan Halk TV ve Sözcü TV gibi eleştirel TV kanallarının lisansları, gazetecilik meslek örgütlerince tarafgirlikle suçlanan RTÜK tarafından zora sokulurken son dönemde Halk TV sahibi Cafer Mahiroğlu hakkında da yakalama kararı çıkarıldı.

BİA MEDYA GÖZLEM RAPORU

Nisan - Mayıs - Haziran

2025

Bağdat'ın kazandığı AYM'ye Medin için de başvuruldu

Anayasa Mahkemesi, bir banka müdürünün, “Ayşe teyzenin ne işi var dövizle” şeklindeki röportajına gösterdiği tepki nedeniyle adli para cezasına mahkum edilen gazeteci Hayko Bağdat'ın ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğine hükmetti. AYM Bağdat'a 34 bin TL manevi tazminat olmak üzere toplam 65 bin 480 TL ödenmesine hükmetti. MLSA, savunmanlığını üstlendiği İsveçli gazeteci Joakim Medin, tutukluyken, “kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı” temelinde AYM'ye başvurdu. Bu dönemde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) gazeteci hakları bakımından sessizdi.

BİA Medya Gözlem Raporu

Bağımsız İletişim Ağı (BİA), 2001'den bu yana medyanın toplum yararını esas alan, politik ve etik olarak sorumlu bir haberciliğe yönelmesini özendirmek; medya ve toplum yöneticilerine uygulamalarıyla ilgili bir ayna tutmak ve yerel medyanın ifade özgürlüğünü sınırlandıran uygulamalar karşısında haklarını savunmasına yardımcı olmak amacıyla ifade özgürlüğü ihlallerini izliyor ve raporlaştırıyor.

Geçmiş BİA Medya Gözlem Raporlarına, raporların Kürtçe ve İngilizce çevirilerine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

bianet.org

20
25

İletişim

Faikpaşa Caddesi Faikpaşa Apartmanı
No: 37 Kat: 3 Daire: 7-8
34425 Beyoğlu İSTANBUL